

ral de *Morret* te. de Montesa (xxxii),. *Casa Vicent de Morret* te. Benissa (xxxiv, 90.14). Però amb sufix semblant: Casa de *Morric* a Novelda (xxxvi, 55.13).

MORRAL genèric de molts NLL orogràfics, partint tots de la noció de tossal o penyal que impressiona per la gran prominència (*DECat.* v, 8 2b51-803a15); com (1) en *Morral de Sarratoses*, turó que s'avança quasi planerament al SE. del poble vigatà de St. Martí de Sobremunt, en direcció a Voltregà, fins que cau sobtadament sobre el buit dels fondals del riu Sorreix (1926, Exc. 73).

2) *El Morral*, mas a les Guillerries, prop de Vilanova de Sau (m. Brossa de St. Julià de Vilatorrada). 3) *El Morral*, puig de St. Aniol de Finestres, amb ermita o mas al cim (detalls en xlv 96.97). 4) *Morral del Drac*, isolat i ingent penyal disforme, que es dreça en la collada al peu N. de la Mola de St. Llorenç del Munt. Contén que, des d'una escletxa, que s'hi veu, s'envolava el drac a posar-se dalt del puig damunt Castellar del Vallès (1924 Exc. 26). 5) *Morral de Sobrestrada*, damunt d'Avià, que es veu, des de la plaça, dalt del Cingle de St. Salvador (Espinàs, *Camins del Berguedà*, pp. 92 i 97). 6) *Morral de Carrassumada*, c. 1170 en els Termini Antiqui de la Lleida sarraïna (ed G^aBiosca, 23). 7) A un costat o l'altre del Montsec, devia ser, segons un doc. de 1096 una «terra de *ipso Murrale*» doc. de Gerri relatiu a Sta. Linya.

Uns quants a les muntanyes entorn de Tivissa: *Morral* d'en Voltes, *M. de les Nines* o *del Cant del Gall*, i Coll del *Morral* (Iglésias Sant. *Guies* II).

Més, tot al llarg del P. Val. *Tossal del Morral*, no lluny de Castelló cap a la Rambla de la Viuda (*BSCC* xv, 322),. *El M.* congost fondíssim a l'eixida del Brnc. de l'Infern, te. Laguar (xxxiv, 148.19). *El Cantal Morral* a Gaianes (xxxiii, 14.20);. *el Mo. Redó* te. Culla (xxix, 63.21). Sengles *El Morral* a Cabanes, Altea, Benifallim, Sta. Madalena de Polpís, Lluçena, Figueroles i L'Alcora (xxix, 125.2, xxxv 152.20, 72.17, xxviii 200.12, xxix 100.19, 97.16, 116.9).

Els Morrals a Costur (xxix 9.6-16). *Els Morralets* te. Culla.

Algun n'hi ha fins a Cat. Nord: Serrat dels *Morrals* a Vallcebollera (xxiii, 54.23). *Morralí* a Aiguatèbia (xxiv, 2.13). I fins a l'Aude, on Sabarthès en troba 4, des de 1008.

LA MORRANDA altre genèric o NL de sentit comparable, però aquest sol designar, un cap de serrat o pla de serra menys elevat i enasprat, si bé acabant en morro abrupte. És peculiar del Maestrat, amb alguna avançadeta més al Nord i el Nordest. Moleta de la *mořanda* al NO. de la Pena de Bel (xxvii, 119, 120). 2) *La muřanda*, te. Fredes, pla de serra fins a un morro que s'avança al Sud (xxvii, 134). 3) *La*

Mo-, munt. baixa (818 alt.) a l'O. del Puig (851 alt.) a Albocàsser (p.91). 4) Id. punta baixa i allargada a l'E. del Tossal d'en Baró, a La Serratella (137.5) i a Benafigos (xxix, 86.12).

5) *Les Morrandes* te. Falset (xiii, 9.2) Id. a Coratxà a la r. de Castell de Cabres (xxvii, 143).

Barranc i Fonteta del *Morrand* a Aiguaviva (Marranya) (*Bu.S.Onom.Bna.*, 1990, ix 10).

En *E.T.C.* II, 152, tot incloent-lo entre els noms mossàrabs del Maestrat en què s'ha conservat -ND-etimològic, ja explicava: «*Murru-andi-a* seria basc excel·lent i d'antiguitat secular, en el sentit de 'el morro gran'; atribuir, a base d'això, a l'ibèric, un ètimon *MURRUANDA fóra sens dubte audaç però admissible».

Que en l'essencial és així, ho he anat veient més clar. Crec, però, que es pot tractar d'un derivat amb un sufix més aviat que d'un compost. Els sufixos, tals com el romànic -ONE, de caràcter amplemunt 20 emfàtic o individualitzador, solen decantar-se adés cap al vessant diminutiu, hipocorístic, adés cap a l'augmentatiu.

Caràcter diminutiu troben Bera-Mendizábal a *eskanda* «roble pequeño», *ollanda* 'polluelo', al costat de *ollo* 'gallina'. Azkue detalla: bisc. guip, nav. i bc.fr. *oïlanda* «poularde, poulette», ronc. i sul. *oïlante*. Hi podríem afegir *golando* (en el límit Nav.-Lab.) «papera de las ovejas», *zarranda / zerrenda* «franja, margen, tira» junt amb *zera* «rebanada, lonja». 30 Irigoyen en un opuscle «Hipocorísticos» que m'envia, *Garilando*, lloc del terme navarrès d'Iturgoyen, en un doc. de 1213.

Mitxelena (*Fon.Hi.Vca.* 9.258) confirma *oïlanda* i *urdanda* (-anga) 'truja', sufix doble -en -o i -a, perquè és el mateix que els NPP hipocorístics *Otxando* (de *otso* 'llop'), i *Garsando*; ja documentats des d'antic: aquest, a. 1213; i *Ossandoç* S.xi, també *Ochanda* (ib.51). Hi ha la possibilitat, i fins versemblança que -anda vingui de -anta (com a Sule i Roncal), però 40 dubto que sigui des d'antic, i que la variant amb -t-s'hi estengués gaire; ni així, però, seria objecció per a l'etim. del mot del Maestrat on -nd- podria en rigor resultar de -nt- arabitzant.

45 MORRERA, de sentit semblant a *morro* toponímic o *morral*. Ja ho explico i detallo en *DECat.* v, 803a19-29, donant-ne localitats en el Berguedà, Cardener, Prades, Segrià i Ribg.; viu com apel·latiu: «aquella *morrera*» a Cardona, Vilaf. de Prades, Alcarràs i altres. Afegim-hi *La Morrerassa*, paratge rocós a l'Isàvena, te. Betesa, en el vessant cap a Cornudella (Terrado). *Les Morrer*es més conegudes són al Pallars a la sortida de Collegats, aigües avall de Gerri (*mořeres* oït a Montcortès, xxxvii, 113.5). Hostal *Morreres* a la 55 sortida de Collegats és un dels 9 hostals de traguiners del Pallars (Espinàs, *Viatge al Pir. de Lleida*, p.70).